

Sociale wandeling voor schoolteam en stadsdiensten

De term leerkracht geeft aan dat de prioritaire taak van onderwijzers het doen of laten leren van de leerlingen is. Maar die professionele leerstimulators werken niet in een bubbel, maar in een maatschappelijke context die ze niet in de volle breedte en diepte kunnen doorgronden. Voor heel wat leerkrachten geldt dat ze niet vertrouwd zijn met kansarmoede die sommige van hun leerlingen dagelijks ervaren. Ze zijn bovendien vaak zelf niet opgegroeid in de superdiverse samenleving van hun leerlingen vandaag.

Hoewel de leerkracht de leerling moet helpen zijn eigen persoonlijke leefwereld te overstijgen, is het belangrijk dat die leraar voeling krijgt met de leefwereld van al zijn leerlingen om op zijn minst hun beginsituatie wat beter te begrijpen zonder de leerling daartoe te herleiden.

Omgekeerd zijn heel wat sociaal werkers en stadsambtenaren die met dezelfde brede doelgroep werken niet vertrouwd met het diversiteits- en zorgbeleid van de scholen hoewel ze doorgaans wel het belang van onderwijs onderlijnen.

Netwerken met deze sociale actoren die elk op hun beurt met de kinderen en hun gezinnen werken voor, tijdens en na de schooluren is wenselijk voor alle partijen. Als ze elkaars praktijken en denkkaders beter kennen, wordt doorverwijzen en afstemmen een stuk makkelijker en vergroot het begrip voor de leerlingen en hun ouders. Dat geldt zeker voor leerplichtonderwijs maar ook voor het hoger onderwijs, in het bijzonder voor de lerarenopleiding.

Opzet

Plan een wandeling langs belangrijke sociale stedelijke instanties voor directies, zorgcoördinatoren en CLB-medewerkers. Bezoek de sociale en culturele instanties op locatie en laat de betrokkenen vertellen wie ze zijn, wat ze doen en waarnaar ze streven. Een dergelijke wandeling kan je maar plannen met de betrokkenen zelf. Het is belangrijk dat zeker bepaalde sleutelactoren mee het hele parcours doen en informele momenten delen met de schoolactoren.

Voor ons, de bacheloropleiding Kleuteronderwijs van Odisee in Aalst, uitgebreid met enkele collega's van de zusteropleiding Lager Onderwijs en mensen van Stuvo + waren het OCMW, de kinderarmoedecoördinator en de taalcoach de spilfiguren. Met de laatste twee instanties werkt de opleiding al langer goed samen, maar zij drie suggereerden stops en planden ze. Ze stelden met andere woorden hun netwerk, de sociale kaart van de stad, open voor de onderwijzers.

Programma

In elke stad of gemeente zal het programma anders zijn. Hier enkele suggesties vanuit onze ervaring.

Een onthaal op het OCMW of op het gemeentehuis, al dan niet met sociaal loket, is ideaal als aftrap. Naast een informele kennismaking kan ook het algemene sociale beleid van de stad toegelicht worden. Een goed kader waaraan andere stops opgehangen kunnen worden doet het geheel beklijven. Wat algemene cijfers van de bevolkingssamenstelling en de begunstigden van inburgeringstrajecten en sociale dienstverlening is zeer welkom. Idealiter is ook een ontmoeting met meerdere schepenen voorzien.

Wellicht zijn nog andere stops nodig om het stedelijk beleid toe te lichten. Neem daar de tijd voor. Binnengaan, de mensen die er werken horen en zien heeft meer impact dan een folder.

Wij bezochten verder o.a. ook nog het Huis van het kind, de sociale kruidenier, buurtweb en het sociaal restaurant. Daar aten we 's middags met zijn allen. Neem daar tijd voor en laat gerust andere instanties aansluiten.

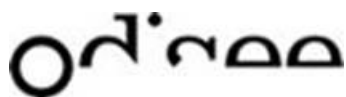
Aandachtspunten:

- Je hebt brugfiguren nodig. Idealiter begint de kennismaking bij het onthaal en doen meerdere brokers daar hun werk. Mensen in contact brengen is het doel en zij die veel volk kennen, kunnen anderen met elkaar in contact brengen. Hoe sneller dat gebeurt, hoe beter. Badges op naam met een lijn extra precisering zijn heel handig.
- Specifieke initiatieven die niet te bezoeken zijn maar wel heel relevant, kunnen ook voorgesteld worden. Zorg wel dat duidelijk is hoe dit in het geheel past. Geef ook hier cijfers.
- Overdenk vooraf wie nu juist waar de groep zal toespreken. Zorg ervoor dat iedereen de spreker ziet en hoort. Dat kan betekenen dat je eerst in een centrale hal de mensen laat toespreken, waarna iedereen alleen een mini-parcours kan afleggen. Met zijn allen een spreekkamer ingaan om daar de uitleg te horen over de verhalen die daar zoal bovenkomen, werkt niet. Men kan ook verschillende collega's op verschillende plekken opstellen voor extra duiding (zo troept niet de hele groep samen in een paar gangen).
- Op alle presentaties contactgegevens vermelden.
- Vlak na de middag iets verder stappen is aangewezen.
- Een afsluitende receptie is dat ook. Dat kan best op een andere locatie dan het middagmaal. Misschien is een klein en relatief onbekend stedelijke museum of een culturele organisatie die met de kansenas werkt een goede optie.
- Bij de lunch zorgen dat mensen door elkaar gaan zitten. Uiteraard is dat ieders verantwoordelijkheid, maar het kan geëxpliciteerd worden op het einde van het voormiddagprogramma. Coördinerende directeurs zouden dat ook kunnen vragen.
- Vraag elke spreker zo concreet mogelijk te zijn en voorbeelden te geven van wat men precies doet, hoe en voor wie. De brokers moeten ook vragen stellen of anderen stimuleren dat te doen. echt interessant wordt het wellicht als vragen als deze gesteld worden: "Op onze school is een kind ingeschreven dat... als ik u goed begrijp kan dat kind zich inschrijven in die sportclub en betalen jullie het inschrijvingsgeld. Moeten ze dan voorschieten?"
- De stad kan misschien in zijn presentatie een aantal fictieve personages verwerken die in de stad leven of toekomen en met verschillende instanties te maken krijgen en sporadisch in de presentaties terugkomen. Zodoende krijgen de deelnemers zicht op de verwevenheid van aanbod en thematieken en begrijpen ze ook beter dat de papieren van de school niet de enige zijn die ingevuld moeten worden.
"X, getrouwd en vader van een meisje van 3j, komt uit Afghanistan en is door een Afghaanse kennis bij wie ze tijdelijk inwonen en die al langer in onze stad woont naar de zorgbalie verwezen. Y, zijn vrouw, kan terecht bij een gespreksgroep in het Huis van het kind en bij de sociale kruidenier... X zelf kan naar buurtweb. Een tiener kan enkel bij een organisatie terecht die op verschillende plaatsen op woensdag en zaterdag gratis kinderactiviteiten verzorgt.

Johan De Wilde

Opleidingshoofd Kleuteronderwijs

T +32 (0)53 72 71 70

Campus Dirk Martens
Kwalestraat 154, 9320 Aalst
www.odisee.be